
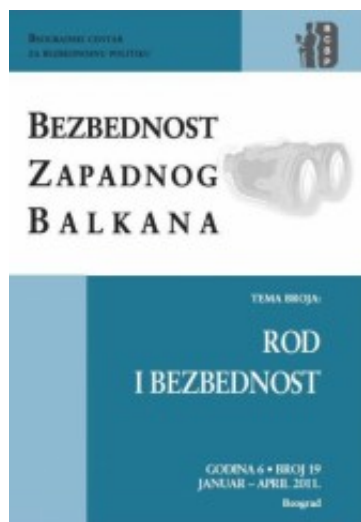
Pred vama je 19. broj časopisa Bezbednost Zapadnog Balkana

Datum

jul. '11.

01.

Tema broja: Rod i bezbednost

Prošla, 2010. godina bila je i u Srbiji i u svetu u znaku brojnih aktivnosti kojima je obeležena desetogodišnjica od usvajanja Rezolucije 1325 SBUN - Žene, mir i bezbednost. Uvidevši potrebu za postojanje stalnog dijaloga i razmena informacija između bezbednosne zajednice i zajednice koja se bavi rodnom ravnopravnošću, objavljivanjem ovog broja časopisa želimo da i u ovoj, 2011. godini, pružimo podsticaj za nastavak razgovora o temama.

Ovo izdanje započinjemo člancima dve autorke, koje nam nude svoja **viđenja o značaju uvođenja rodne perspektive u sektor bezbednosti** i o načinima za postizanje ovog cilja. Zorana Antonijević u svom tekstu obrazlože značaj uvođenja rodne perspektive u reformu sektora bezbednosti u Srbiji i nudi bezbednosnim institucijama nekoliko mogućih strategija delovanja u tom pravcu. Elona Dembo nudi nam pouke uvođenja rodne ravnopravnosti u obrazovne programe albanske Policijske akademije.

Naredna oblast kojom se časopis bavi jesu rodni identiteti u bezbednosnim profesijama. Integracija i položaj žena u tradicionalnim bezbednosnim institucijama, poput policije i vojske, u velikoj meri zavise od nekoliko faktora: kulturno-vrednosnog sistema, strukture i karakteristika organizacije, ili od društvenih,

---

ekonomskih i političkih osobnosti svakog društva. Od svih faktora kulturno-vrednosni sistem unutar jedne profesije i organizacije u velikoj meri može da utiče na prijem, zadržavanje i napredovanje žena. Danijela Spasić u ovom broju analizira uticaj policijske kulture na integraciju žena u nekim zemljama u Evropi i Americi, a posebno, u zemlji koja ima izraženo tradicionalno i postkomunističko nasleđe kakva je Ukrajina. Navodeći brojne primere, autorka ukazuje na to da su žene često žrtve mačističke policijske kulture i da to ima dalekosežne posledice ne samo po njihovu karijeru, nego ponekad i po njihov život. Umesto slike o ženama kao žrtvama ili „slabijem“ polu, Lejla Hadžiahmić u svom tekstu nudi nam posve drugačiju sliku o ulozi žena u sektoru bezbednosti. Autorka prikazuje žene koje su aktivno učestvovala u odbrani Sarajeva i ratu u Bosni i Hercegovini tokom devedesetih godina prošlog veka. Prenoseći nam njihova lična iskustva iz tog perioda, ali i zaključke sopstvenog istraživanja, autorka posebnu pažnju posvećuje razlozima zbog kojih ženama, ni tokom a ni nakon završetka rata, nije priznata uloga koju su imale. Poslednji članak u okviru ove oblasti bavi se upotrebom rodno osetljivog jezika u jednoj od bezbednosnih profesija. Preciznije, Svenka Savić, vodeća lingvističarka u Srbiji, analizira upotrebu rodno (ne)osetljivog jezika u Vojsci Srbije. Ona posvećuje posebnu pažnju terminima za činove u vojsci i nudi rešenja za njihovu upotrebu u ženskom rodu. Autorka je naročito uverena da uvođenjem rodno osetljive upotrebe srpskog jezika u bezbednosne profesije možemo menjati ne samo jezičku praksu, nego i svest ljudi o ravnopravnosti i jednakosti.

Treći deo ovog broja obuhvata dva članka u kojima se iz različitih perspektiva analizira položaj žena u bezbednosnim institucijama. Mentor Vrajoli, autor iz Prištine, u prvom članku pokušava da oceni učinak bezbednosnih institucija na Kosovo, pre svega, policije i snaga bezbednosti, u pogledu uključivanja žena u rad ovih institucija i njihovog tretmana unutar sistema. U drugom članku Kristina Radoi istražuje na koji način vojna lica i civili, muškarci i žene, vide položaj žena u vojnim institucijama u Rumuniji. Ispitivanjem stavova žena i muškaraca autorka je identifikovala ključne probleme sa kojima se žene suočavaju i ponudila predlog za unapređenje njihovog položaja u okviru rumunskog sistema odbrane.

U oblasti roda i bezbednosti jedno od najvažnijih dostignuća u Srbiji predstavlja usvajanje Nacionalnog akcionog plana za primenu Rezolucije 1325 SBUN. Usvajanjem ovog dokumenta 23. decembra 2010. godine vladine institucije su se obavezale na to da u narednih pet godina sprovedu brojne aktivnosti kojima će obezbediti ravnopravnost učestvovanja, napredovanja i odlučivanja žena u sektoru bezbednosti. Zbog važnosti ove teme, u ovo izdanje časopisa uključili smo i tekst Biljane Stojković, koji opisuje proces izrade Nacionalnog akcionog plana i navodi listu pokazatelja neophodnih za praćenje njegovog sprovođenja.

Maja Bjeloš i Gorana Odanović